

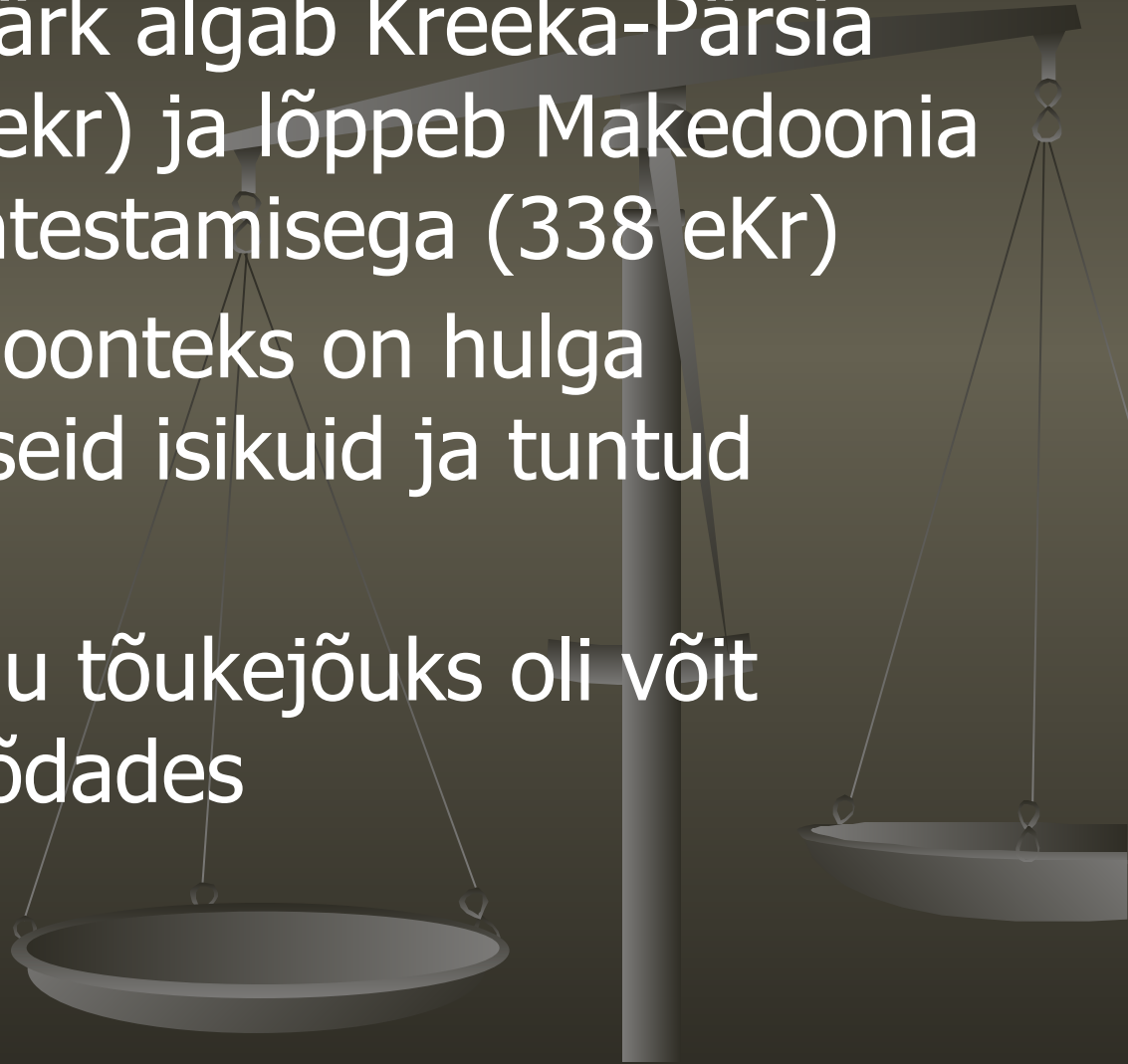
Klassikaline Kreeka

Ateena ja Sparta

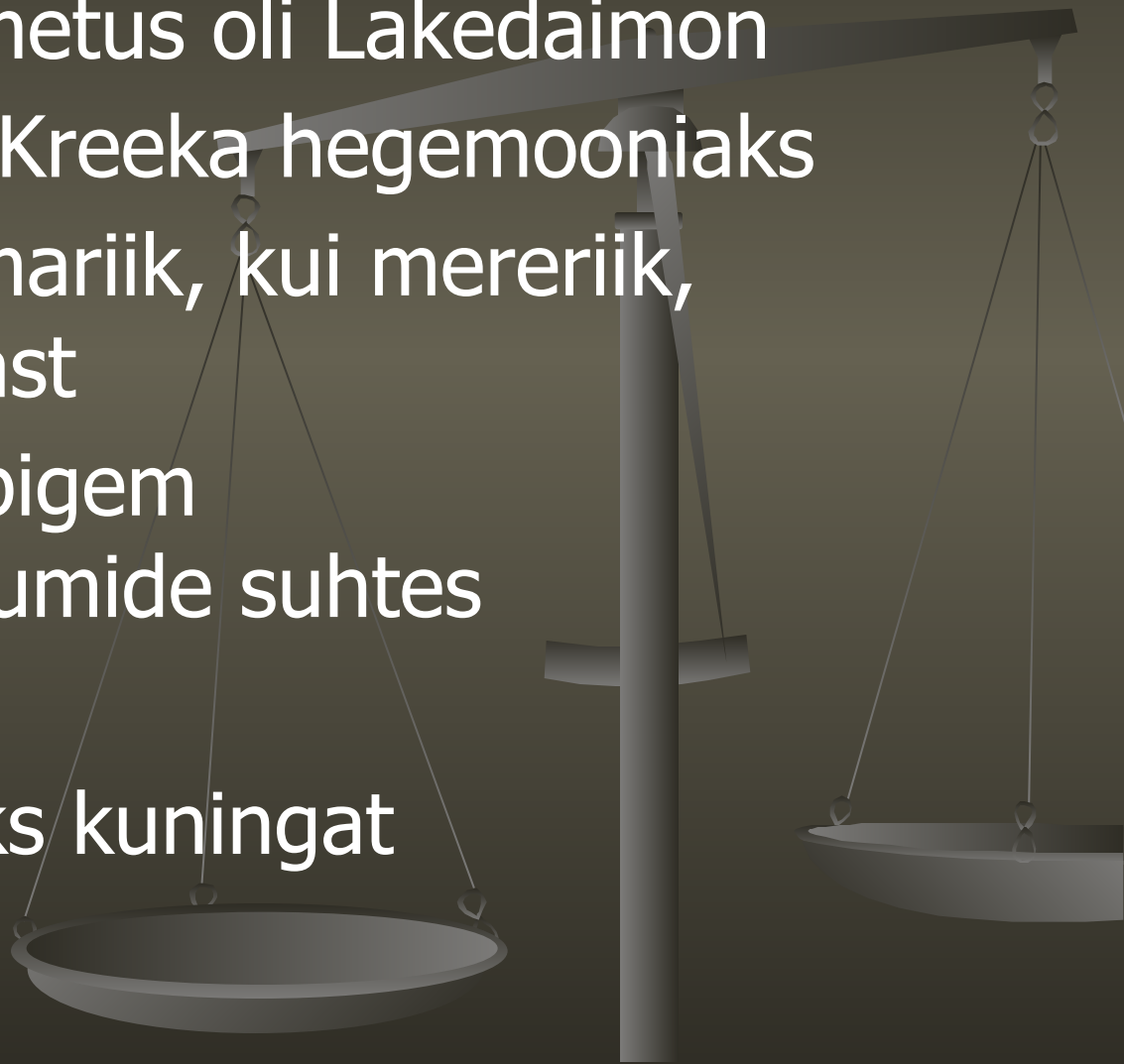
Klassikaline Kreeka

- Klassikaline ajajärk algab Kreeka-Pärsia sõdadega (490 eKr) ja lõppeb Makedoonia ülemvõimu keshtestamisega (338 eKr)
- Iseloomulikeks joonteks on hulga tähelepanuväärseid isikuid ja tuntud sündmusi
- Põhiliseks arengu tõukejõuks oli võit Kreeka-Pärsia sõdades

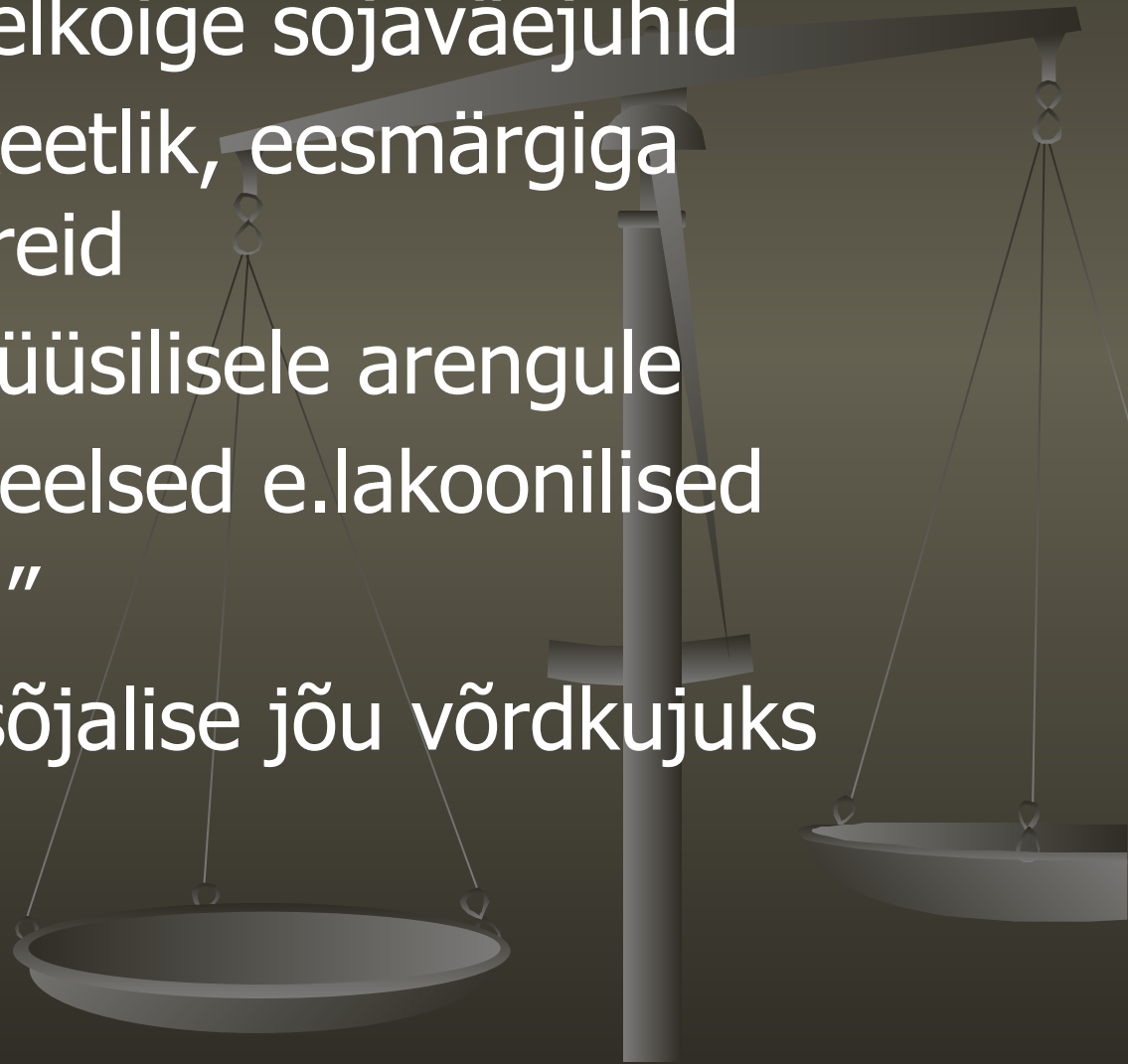

Sparta

- Sparta enesenimetus oli Lakedaimon
- Ise pidasid end Kreeka hegemooniaks
- Oli pigem maismariik, kui mereriik, erinevalt Ateenast
- Oli agressiivne pigem naaberterritooriumide suhtes
- Oligarhia
- Riiki juhtisid kaks kuningat

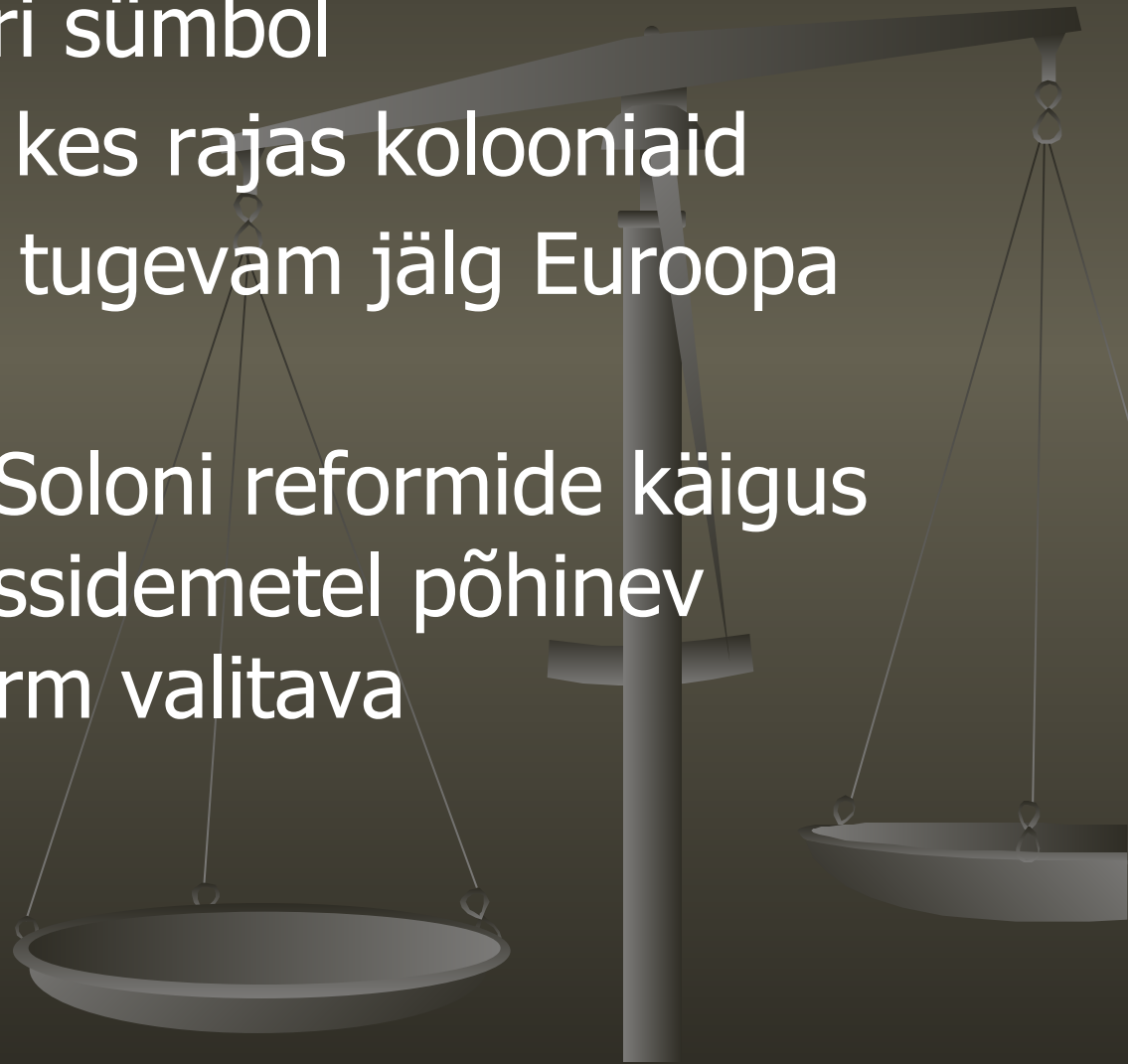

- Otsustav sõna oli vanemate nõukogul ehk geruusial
- Kuningad olid eelkõige sõjaväejuhid
- Kasvatus oli askeetlik, eesmärgiga kasvatada sõdureid
- Tugev eelistus füüsilisele arengule
- Keeleliselt kidakeelsed e.lakoonilised
- "kilbiga või kilbil"
- Spata kujuneb sõjalise jõu võrdkujuks

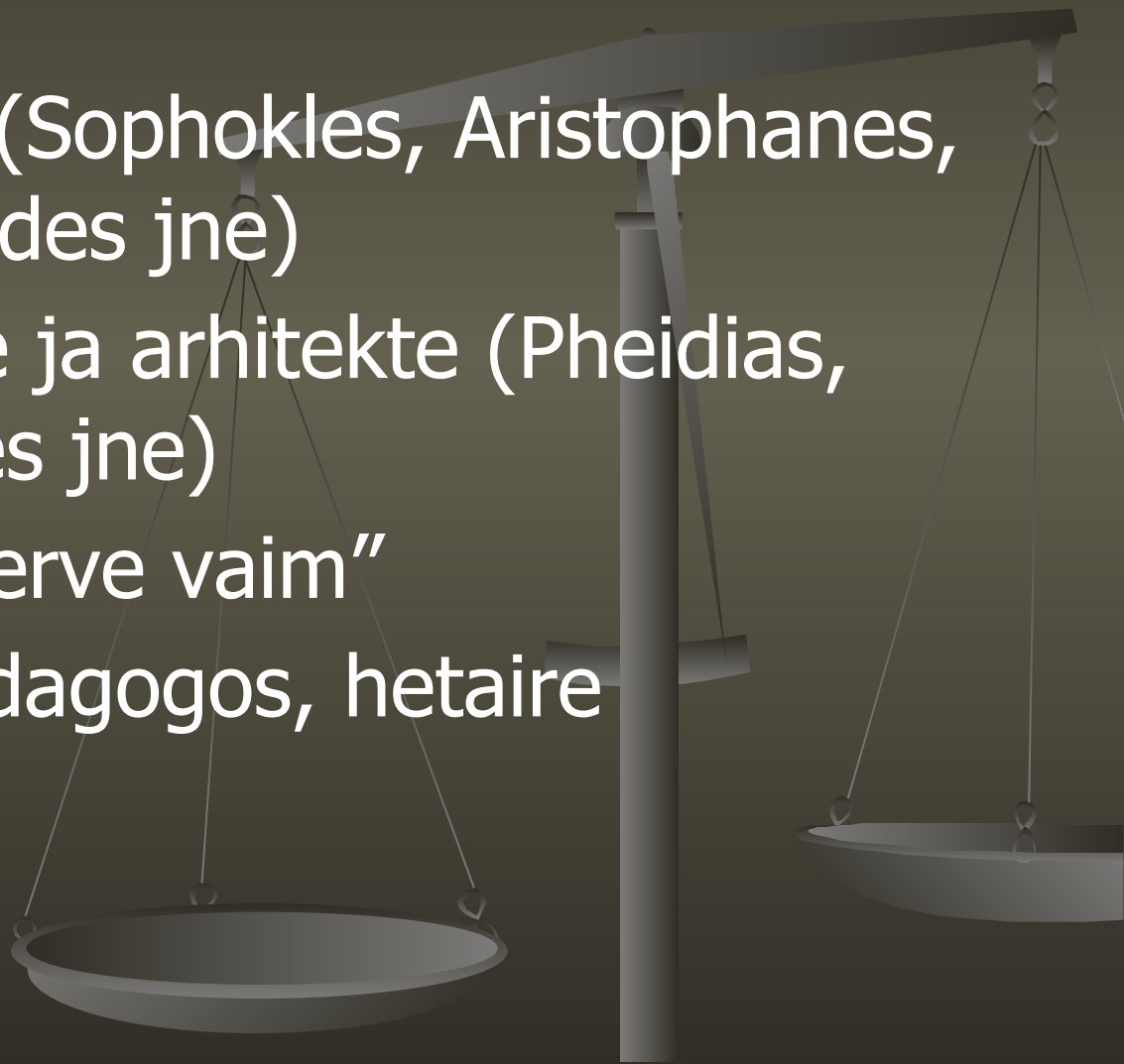

Ateena

- Kunsti ja kultuuri sümbol
- Pigem mereriik, kes rajas kolooniaid
- Ilmselt kõige tugevam jälg Euroopa kultuurikukku
- Kleisthenese ja Soloni reformide käigus asendati sugulussidemetel põhinev riigivalitsemisvorm valitava riigijuhtimisega

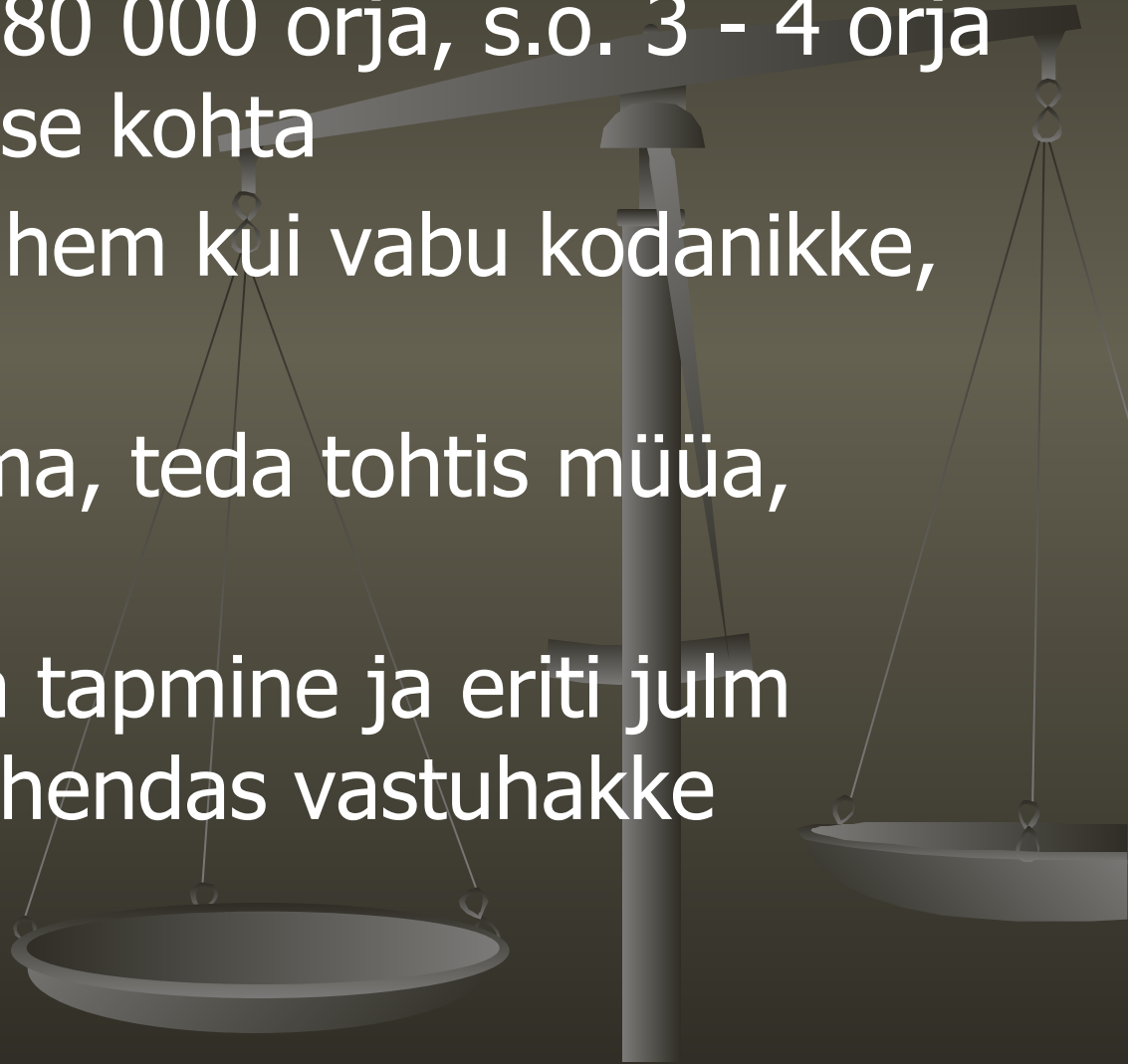

- Esindatud suures koguses filosoofidega (Platon, Sokrates, Aristotheles, sophistid jne)
- Palju kirjanikke (Sophokles, Aristophanes, Aisophos, Euripides jne)
- Palju kunstnikke ja arhitekte (Pheidias, Myron, Praxiteles jne)
- "Terves kehas terve vaim"
- Gymnasion, paidagogos, hetaire

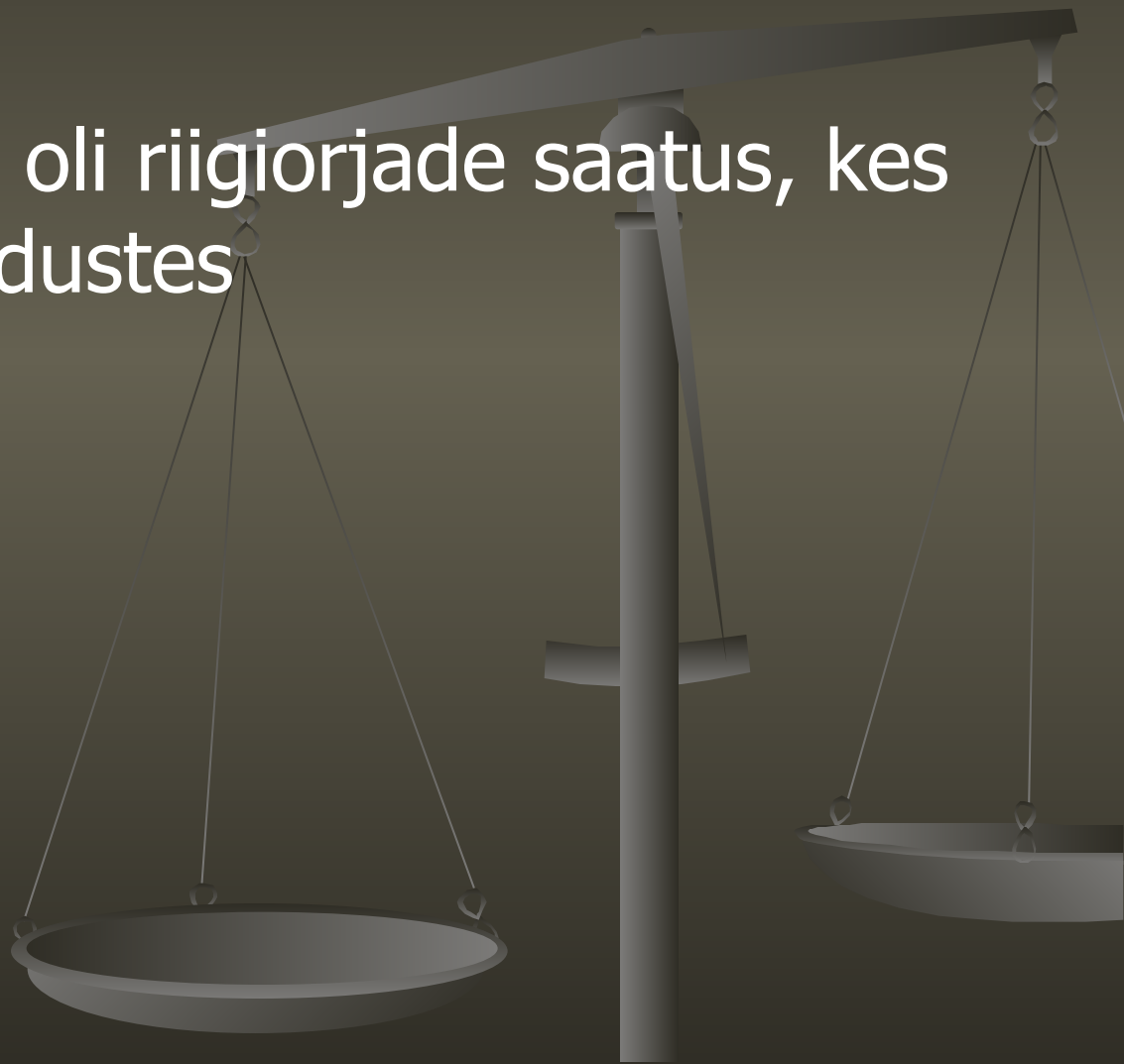

Orjanduslik demokraatia

- Ateenas umbes 80 000 orja, s.o. 3 - 4 orja ühe majapidamise kohta
- Vahel oli orje vähem kui vabu kodanikke, vahel rohkem
- Ori oli isanda oma, teda tohtis müüa, vahetada jne.
- Keelatud oli orja tapmine ja eriti julm kohtlemine – vähendas vastuhakke

- Orje võis vabaks lasta
- Orjade staatus oli erinev, olenevalt peremehest
- Eriti ebameeldiv oli riigiorjade saatus, kes töötasid kaevandustes

Kodusõjad

- Kreeka riigid ei suutnud kaua üksmeeles olla
- Puhkesid Peloponnesose sõjad (431 – 404 ekr)
- Sõdisid Sparta ja tema liitlased ja I Ateena mereliit
- Sparta võidab
- Kogu Kreeka käib siiski alla

